

BÉCSI KAPU TÉR 9. EVANGÉLIKUS TEMPLOM ÉS PAPLAK	hrsz.	6565/1	KERÜLETI ÉRTÉKVÉDELEM
	tömb	158	

tervező építész,
építtető, kivitelező

tervező: Kallina Mór műépítész
építtető a Magyar Állam, cserébe a Honvéd Főparancsnokság épülete részére kisajátított, 1846-ban emelt Dísz téri templom ingatlanáért

ép. idő, átalakítások

kivitelező: Hofhauser Elek
1894-95, templom, iskola és paplak együttese
1926, karzattal bővített és megújított
1947-48, háborús károk helyreállítása, templom és paplak (tervező: Dr. Friedrich Lóránt és ifj. Bretz Gyula),
1969-71, homlokzat felújítása (Buváti, Pfannl Egon),
elektroozmotikus szigetelés (FTV),
1984, homlokzat felújítása, (Fiműv, Szűcs Endre).

építészeti stílus
szintszám
épülethasználat
szerkezet, anyag-
használat, tető

neobarokk
a paplak (ma Lelkészi Hivatal) pince, fsz + 1 emeletes
templom és Lelkészi Hivatal
téglafal, poroszüveg földékek, a templomhajó felett acél rácsostartó, rabic álboltozat, fa fedélszék, hódfarkú cserépfedés, vakolt homlokzatok, tardosi vörösmész-kő lábazat és előlépcső, tardosi mész-kő keretelés a templom kapuján.

tulajdonos
egyéb védettség
műszaki állapot
helyreállítási javaslatok
fotók, ábrázolások

Budavári Evangélikus Egyházközség
MJT, világörökségi terület
karbantartott

fényképek a jelen állapotról: 3-7. oldal,
archív tervek (Budapest Főváros Levéltára): 8-10. oldal,
archív fotók: 11-12. oldal

építészeti, városépítészeti értékelés

Az 1894-95-ben emelt épületegyüttes a Vár lakónegyedében, a Bécsi kapu tér hangsúlyos pontján áll. Az egykori iskola és a paplak homlokzata egyszerűbb, vízszintes nűtákkal, a szegmensíves ablakok felett sugárirányú nűtákkal épült. A templom Bécsi kapu téri homlokzata díszes neobarokk kiképzést kapott, a homlokzatot korinthisz fejezettel és lábazattal ellátott lizénák tagolták, a bejáratot féloszlopok keretezték. A vakolt felületeket vízszintes nűtázás díszíti, a fejezetek magasságában tükrös díszítéssel. A homlokzatokat golyvázott háromtagú főpárkány zárta le, a bejárat fölötti szakaszon konzolokkal alátámasztva. A bejárat kapubéletét fejezetek és félköríves áthidaló díszítették, az ív belső oldalán kazettás díszítéssel, az ívháromszögekben növényi motívumokkal. A torony két oldalán a homlokzatokat bábos attika koronázta, korlátpillérekkel és vázákkal. A toronysisak alsó párkányát íves timpanon, a sisak hagymarészét bádóg vakablakok díszítették. A klasszicista stílusú oltárt a régi templomból hozták át, oltárképét, melyen Krisztus megáldja a kenyeret, Székely Bertalan festette.

Az épületegyüttest 1944 december 31-én bombatalálat érte, melynek következtében az iskola épülete elpusztult. A templom is súlyosan károsodott, a részleges helyreállításra csak 1947-48-ban kerülhetett sor. A több ütemben végzett helyreállítás során a homlokzati díszítéseket leegyszerűsítették, így nem került sor a nűtázás és a kváderképzés helyreállítására, elmaradt a fejezeti mezők tükrös díszítése, a főpárkány feletti balluszteres mellvéd, a mellvédpillérek és a vázák, valamint a főbejárat díszítményei. A belsőben elmaradtak a gipsz párkányok, tagozatok, az egykori bábos korlátos karzat helyett fa mellvéd készült.

Az elpusztult oltár helyén fából ácsolt kereszt áll, az oltármenzát Németh Kálmán faragta. A szentélyfal körablakában 1995-ben elhelyezett üvegablak Schneller István alkotása. A bejárat felett elhelyezett mozaik Rác András ajándéka. A templom oldalfalán helyezték el 1995-ben Sztehlo Gábor emléktábláját, Vígh Tamás szobrászművész alkotását.

Az egykori paplakban gyülekezeti terem és irodákat alakítottak ki, az épület tömege, nyílásrendszere, őrzí az eredeti kialakítást, a vakolatarchitektúra kissé egyszerűbb, az emeleti nűtázás nem került helyreállításra.

Az épületegyüttes jelentős városképi elem, a hangsúlyos torony és a templom változatosan tárul fel a Bécsi kapu tér felől, és a környező utcákból.

Az épületegyüttes tömege, városképi jelentősége, építészeti értékei, miatt kerületi helyi védelemre érdemes.

Irodalom:

Koren Emil: A budavári két templom, Bp, 1990

Koren Emil: A budavári evangélikus gyülekezet krónikája, Bp. 1994-95.

Az adatfelvétel ideje: 2010. november.